

Влада на Република Северна Македонија
ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА
ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ЗА ПЕРИОДОТ ЈУЛИ – ДЕКЕМВРИ, 2021
ГОДИНА

Дел. Бр.	_____	Светислав Ѓорѓевиќ [име и презиме]
Датум:	31.01.2022	директор [функција / звање на раководител на инспекциска служба]
Место:	Скопје (м.п.)	_____ [потпис]

Резиме

Согласно член 35 од Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ 102/19), Дирекцијата за радијациона сигурност го подготви извештајот за работата на одделението за инспекциски надзор за периодот од Јули – Декември 2021 година.

Извештајот, согласно Правилникот за формата и содржината на шестмесечниот извештај, дава приказ за управувањето со ризиците односно нивната реализација.

Во второто шестмесечие, инспекторите извршиле 80 редовни, 15 контролни и 5 вонредни инспекциски надзори што покажува целосна реализација на месечните планови за конкретниот период. Од аспект на планираните нерегуларности, во наведениот период констатирана е намалена реализација со констатирање на нерегуларности кај 15 правни субјекти.

Во втората половина од 2021 година, Одделението за инспекциски надзор функционираше без никакви измени во однос на организацијата и структурата.

Во периодот од Јули-Декември 2021 година инспекторите за радијациона сигурност не посетија ниту една од планираните генерички обуки.

Специјализираните обуки кои беа планирани за втората половина од 2021 година, успешно беа реализирани. Обуките поради епидемиолошко-здравствената состојба беа одржувани онлајн. Специјализирани обуки кои беа одржани во наведениот период беа од областа на: Управување со отпад, подготвеност и одговор во случај на вонредни настани, воспоставување на платформа за размена на информации кои се однесуваат професионалната радијациона заштита во индустријата, со вклучување и на природната радијација

Во втората половина од 2021 година, буџетот кој беше испланиран за финансирање на активностите на Одделението за инспекциски надзор беше обезбеден од Буџетот на Република Северна Македонија и од самофинансирачката сметка на Дирекцијата.

Меѓународната соработка, во која инспекторите за радијациона сигурност се активно вклучени и во втората половина од 2021 година се спроведуваа онлајн преку webex конференциски врски. Во наведениот период инспекторите со свои трудови учествуваа на две конференции организирани од страна на МААЕ, состаноци кои беа организирани во рамките на активните проекти, во кои како организатор се јавува МААЕ и ЕУ.

Со своите активности на меѓународен план, Дирекцијата со посредство на инспекторите врши усогласување на своето законодавство со европското и со тоа придонесува во реализација на стратешките цели на Владата на Република Северна Македонија – усогласување со европското законодавство во интерес на евроинтеграциските процеси.

Со извршената анализа на работата на инспекторите за радијациона сигурност за второто шестмесечие, во извештајот е констатирана е потреба од подетална анализа на ризик кај правните лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење со вклучување на анализата на нивното работење во претходните години.

Управување со ризици

Реализацијата на претпоставените ризици кои послужија како основа за подготовка на Годишниот план за работа на Одделението за инспекциски надзор, со оглед на епидемиолошко-здравствената состојба предизвикана од вирусот Covid 19, претрпеа одредени отстапувања, што предизвика потреба истите да бидат усогласувани со месечните планови кои се во корелација со тековната епидемиолошка состојба во државата.

Во втората половина на годината, епидемиолошко – здравствената состојба од аспект на пандемијата е со послаб интензитет и не претставува пречка за реализација на месечните планови.

Во периодот од јули до декември, согласно извршената анализа на ризик кај сите правни субјекти кои се предмет на инспекција од страна на инспекторите за радијациона сигурност, испланирани се 73 редовни, 15 контролни и 5 вонредни инспекциски надзори.

Од аспект на степенот на ризик, дистрибуцијата на планираните инспекциски надзори кај правните лица, е следна:

- Висок степен на ризик – 26,
- Среден степен на ризик – 29 и
- Низок степен на ризик – 33.

Согласно анализата на ризик за истиот период, предвидено е констатирање на 27 неправилности, и тоа:

- работа без дозвола, кај 25 правни лица и
- работа без извршени мониторинг на работната средина и тестови на контрола на квалитет, кај 2 правни субјекти.

Според податоците од работата за периодот јули – декември, инспекторите извршиле 80 редовни, 5 вонредни и 15 контролни инспекциски надзори, кои од аспект на степенот на ризик биле извршени кај:

- Правни лица со висок степен на ризик – 17
- Правни лица со среден степен на ризик -41
- Правни лица со низок степен на ризик – 42

Од аспект на ризиците, инспекторите при вршењето на инспекциски надзори, констатирале неправилности кај 15 правни субјекти и тоа:

- работа без дозвола, кај 10 правни субјекти,
- работа без извршен мониторинг на здравствената состојба, кај 4 правни субјекти и
- пропуст во процедури и недоволна оптимизација на заштита на просторот каде се сместени изворите на јонизирачко зрачење, кај 1 правен субјект.

Врз основа на тоа, може да се констатираат извесни отстапувања и од аспект на структурата на правни лица според степенот на ризик, како и отстапувања во бројот на констатирани неправилности во однос на планираните.

Организација и раководење

Дирекцијата за радијациона сигурност има статус на правно лице со кое раководи директор назначен од Владата, кој за својата работа одговара пред истата.

Во рамките на Дирекцијата функционираат 5 одделенија и тоа

- Одделение за човечки ресурси (1 вработен),
- Одделение за нормативно- правни работи и меѓународна соработка (3),
- Одделение за сметководствени работи(1),
- Одделение за дозволи, мониторинг и вонредни настани (2) и
- Одделение за инспекциски надзор (2).

Одделението за инспекциски надзор брои два инспектори за радијациона сигурност, со звање советник инспектор. Нивното работење е самостојно и во отсуство на раководител на одделението, за својата работа одговараат пред директорот на Дирекцијата. Двата инспектори се во старосна граница од 51 до 60 години и не ги исполнуваат условите за пензионирање.

Согласно Правилникот за систематизација на работните места во Дирекцијата за радијациона сигурност, предвидени се 4 работни позиции и тоа:

- 1 раководител на Одделение за инспекциски надзор,
- 2 советници инспектори и
- 1 помлад инспектор за координација.

Во 2021 година, согласно Годишниот план за вработување немаше предвидено вработување на помлад инспектор.

Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугоднето, по вид, возраст и звање

Вид	Инспектор зарадијациона сигурност]						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Ниво-Звање/Возраст												
Б1 – генерален инспектор						0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор						0	0	0	0	0	0	0
Б3 – пом. главен инспектор						0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор						0	0	0	0	0	0	0
В1 – советник инспектор				2		2	0	0	0	2	0	2
В2 – самостоен инспектор						0	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор						0	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад						0	0	0	0	0	0	0

Вид	Инспектор зарадијациона сигурност]						Вкупно инспектори					
инспектор												
Вкупно	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2

Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодие

Вид	Инспектор за радијациона сигурност			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Ниво-Звање/Возраст						
Б1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор	0	0	0	0	0	0
Б3 – пом. глав. инспектор	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор	0	0	0	0	0	0
В1 – советник инспектор	0	0	0	0	0	0
В2 – самостоен инспектор	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад инспектор	0	0	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0	0	0

Инспекциски надзор

Согласно Годишниот план за 2021 година, Одделението за инспекциски надзор има испланирано да изврши вкупно 191 инспекциски надзор, од кои 157 редовни, 25 контролни и 9 вонредни надзори, а согласно извршената анализа на ризик, очекувани се неправилности кај 25 правни лица, во смисла на неусогласеност со законските прописи.

Во второто шестмесечје од 2021 година, инспекторите за радијациона сигурност, извршиле 80 редовни, 15 контролни и 5 вонредни инспекциски надзори и констатирале 15 неправилности кај правните лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење и тоа:

- Кај 9 правни лица – работа без дозвола,
- Кај 3 правни лица – работа без извршен мониторинг на здравствената состојба и
- Кај 1 правно лице – работа без следење на процедури и незадоволителна оптимизација на просторот каде се сместени изворите на јонизирачко зрачење.

Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодие, по региони и општини

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контролен надзор		
	Вардарски регион	8	0	1	9	0
1	Велес	2		1	3	
2	Градско				0	0
3	Демир Капија				0	0
4	Кавадарци	4			4	0
5	Лозово				0	0
6	Неготино	1			1	0
7	Росоман				0	0
8	Свети Николе	1			0	0
9	Чашка				0	0
	Источен регион	8	1	3	12	6
10	Берово	1			0	1
11	Виница	2	1	2	5	2
12	Делчево	1			0	0
13	Зрновци				0	0
14	Карбинци				0	0
15	Кочани	1			1	1
16	Македонска Каменица	1			0	0
17	Пехчево	1			0	1
18	Пробиштип	1		1	2	0
19	Чешиново				0	0
20	Штип					0
	Југозападен регион	3	0	1	4	1
21	Вевчани				0	0
22	Дебар					
23	Дебарца				0	0
24	Кичево					0
25	Македонски Брод					0
26	Охрид	2		1	3	1
27	Пласница				0	0
28	Струга	1			1	0
29	Центар Жупа					0
	Југоисточен регион	4		0	4	1
30	Богданци	1			1	0
31	Босилово				0	0
32	Валандово				0	0
33	Василево				0	0
34	Гевгелија	2			2	1
35	Дојран				0	0
36	Конче				0	0
37	Ново Село				0	0
38	Радовиш				0	0
39	Струмица	1			1	0
	Пелагониски регион	14	1	2	17	1
40	Битола	6	1	1	8	1
41	Демир Хисар	2		1	3	0
42	Долнени				0	0

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контролен надзор		
43	Кривогаштани				0	0
44	Крушево	2			2	0
45	Могила				0	0
46	Новаци				0	0
47	Прилеп	3			3	
48	Ресен	1			1	0
	Полошки регион	0	0	0	0	0
49	Боговиње				0	0
50	Бревеница				0	0
51	Врапчиште				0	0
52	Гостивар				0	0
53	Желино				0	0
54	Јегуновце				0	0
55	Маврово и Ростуша				0	0
56	Теарце				0	0
57	Тетово				0	0
	Североисточен регион	7		3	10	1
58	Кратово	1		1	2	0
59	Крива Паланка	4		1	5	0
60	Куманово	2		1	3	1
61	Липково				0	0
62	Ранковце				0	0
63	Старо Нагоричане				0	0
	Скопски регион	36	3	6	45	6
64	Аеродром	5		2	7	3
65	Арачиново				0	0
66	Бутел				0	0
67	Гази Баба	4	1		5	0
68	Ѓорче Петров	3			3	
69	Зелениково				0	0
70	Илинден	2			2	
71	Карпош	5	2	2	9	1
72	Кисела Вода	3			3	1
73	Петровец					
74	Сарај	1		1	2	
75	Сопиште					
76	Студеничани					
77	Центар	11			11	1
78	Чаир	2		1	3	
79	Чучер-Сандево					
80	Шуто Оризари					
	ВКУПНО	80	5	16	101	15

Обука на инспекторите и административните службеници

Во втората половина од 2021 година, инспекторите за радијациона сигурност не реализирале ниту една генеричка обука.

Специјализираните обуки, кои во најголем број ги организира Меѓународната агенција за атомска енергија (МААЕ), заради пандемијата, во поголем број се одложени на неодредено време, заради неможноста да се излегува надвор од границите на земјата.

Во втората половина од 2021 година, во рамки на специјализираните обуки кои ги организира МААЕ, инспекторите од Дирекцијата учествувале на следните обуки:

- 17-18 Ноември, работилница во рамки на проектот на ЕУ за подготвеност за вонредни настани и одговор. Истиот беше организиран од ЕУ и се одржа онлајн.
- 22-26 Ноември, работилница за подготвеност и одговор при нуклеарен или радиолошки вонреден настан комбиниран со други инциденти, Истанбул, Турција.
- 29.11. – 03.12.2021, работилница за воспоставување на платформа за размена на информации кои се однесуваат професионалната радијациона заштита во индустријата, со вклучување и на природната радијација (ИСЕМИР-Н). Работилницата се одржа онлајн

Со оглед на целокупната епидемиолошко-здравствена состојба, втората половина од 2021 година, МААЕ организира голем број на вебинари, кои се одржуваат онлајн, и тоа:

- Сигурноста на нуклеарниот материјал при транспорт, 30 август;
- Одржливоста на подготвеноста и одговорот при вонредни настани, 25 август;
- Систем за инциденти во радиотерапијата, 6 октомври;
- Водство на жените во системот на подготвеност и одговор во случај на вонредни настани, 10.12.2021 година
- Жените во инспекцијата на нуклеарната сигурност, 29 ноември.

Буџет и финансирање

Одделението за инспекциски надзор, како внатрешна организациона единица на Дирекцијата, користи средства од буџетот на Дирекцијата. Вкупните приходи на Дирекцијата потекнуваат од Буџетот на Република Северна Македонија и самофинансирачките активности (издавањето на лиценци и дозволи).

Дополнителна табела 1 Преглед на реализација на буџетот во второ полугодие од 2021 година

Ставки	Приходи од буџет	Приходи од самофинансирање	Вкупно приходи	Вкупна реализација(расходи)
Основни плати	391.200,00	0,00	391.200,00	391.200,00
Придонеси за социјално осигурување	101.560,00	0,00	101.560,00	101.560,00
Патни и дневни расходи	60.000,00	150.000,00	210.000,00	110.000,00
Комунални услуги, греење,	175.000,00	117.000,00	292.000,00	180.000,00

комуникација и транспорт				
Материјали и ситен инвентар	40.000,00	80.000,00	120.000,00	30.000,00
Вкупно	767.760,00	347.000,00	1.114.760,00	812.560,00

Во горната табела даден е приказ на приходите и реализираните расходи од страна на Одделението за инспекциски надзор во втората половина од 2021 година.

Планирањето на буџетот на Дирекцијата за радијациона сигурност, по воспоставена пракса се врши на ниво на Дирекција, а распределувањето на средствата не е строго одредено по одделенија. Одделението за инспекциски надзор има на располагање доволно средства за нормално функционирање и извршување на работните задачи, односно за покривање на трошоците за:

- гориво,
- патарини,
- одржување на моторните возила,
- калибрација на опремата за детекција,
- непречено работење на опремата за детекција (батерии),
- компјутер со принтер,
- записници, решенија,
- вршење на индивидуален мониторинг на инспекторите како професионално изложени лица,
- здравствен мониторинг.

Меѓународна соработка

Дирекцијата за радијациона сигурност одржува и развива богата меѓународна соработка со Меѓународната агенција за атомска енергија, Европската комисија, Амбасадата на САД во Република Северна Македонија и регулаторните тела од соседните земји, која во најголема мера се реализира преку Одделението за инспекциски надзор.

Во 2021 година, со оглед на глобалната епидемиолошко-здравствена состојба, меѓународната соработка е сведена на онлајн состаноци преку webex конференциски врски, вклучувајќи ги:

- 6 –10 септември, инспектор од Дирекцијата присуствувал на состанок во рамките на проектот на Меѓународната база на податоци на инциденти со нуклеарен/радиоактивен материјал;
- 11-15 октомври, присуство на меѓународна Конференција за развој на подготвеноста и одговор при вонредни настани со нуклеарен/радиоактивен материјал;
- 21-22 септември, присуство на Генералната конференција организирана од страна на МААЕ;
- 5 ноември, состанок со П-67 групата;
- 6-7 декември, заеднички состанок со Министерството за транспорт и врски и ТАСХ мисијата;

- 13-17 декември, учество на меѓународна Конференција за сигурност во транспорт на нуклеарен/радиоактивен материјал;

Други активности на инспекциската служба

Во втората половина од 2021 година, инспекторите за радијациона сигурност, покрај вршењето на инспекциски надзори и активности кои се однесуваат на надзорот над спроведувањето на Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и подзаконската регулатива беа вклучени и во останатите активности на Дирекцијата со цел нејзино нормално функционирање.

Други/останати активности во кои инспекторите беа активно вклучени во второто шестмесечие од 2021 година беа:

- Член во Комисијата за уништување на архивска градба.
- Лице одговорно за давање на информации од јавен карактер,
- Претседател и член во Комисија за попис на основните средства, ситен инвентар и парични средства во благајна недвижни ствари во Дирекцијата.

Заклучоци и препораки

По извршената анализа на работата на Одделението за инспекциски надзор во втората половина на 2021 година, се констатира дека постојат извесни отстапувања во однос на планираните и констатираниите со инспекциски надзори и неправилности (неусогласеност со законската регулатива). Отстапувањата се делумно резултат на погрешна проценка, а делумно на принудното менување на планираните правни лица за инспекциски надзор, од причини поврзани со пандемијата и здравствената состојба на професионално изложените лица вработени во истите.

Со цел поуспешна реализација и што помали отстапувања помеѓу планираните и реализираните активности во работата на Одделението за инспекциски надзор, се препорачува подлабока и посериозна анализа на ризиците кај правните лица и се разбира анализа на нивната работа во однос на почитување на законските прописи во претходните години. Секако и доследното спроведување на претходно донесените планови ќе придонесе за подобрување на реализацијата на ризиците како појдовна основа во подготовката на Годишниот план.